

Taljajousen ostaminen

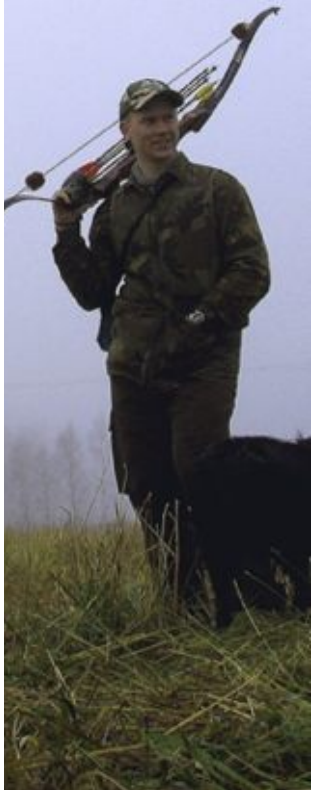
SJML koulutusmateriaali
<http://materiaali.jousimetsastys.fi>

Versio 1.0

Ensimmäisen taljajousen ostaminen

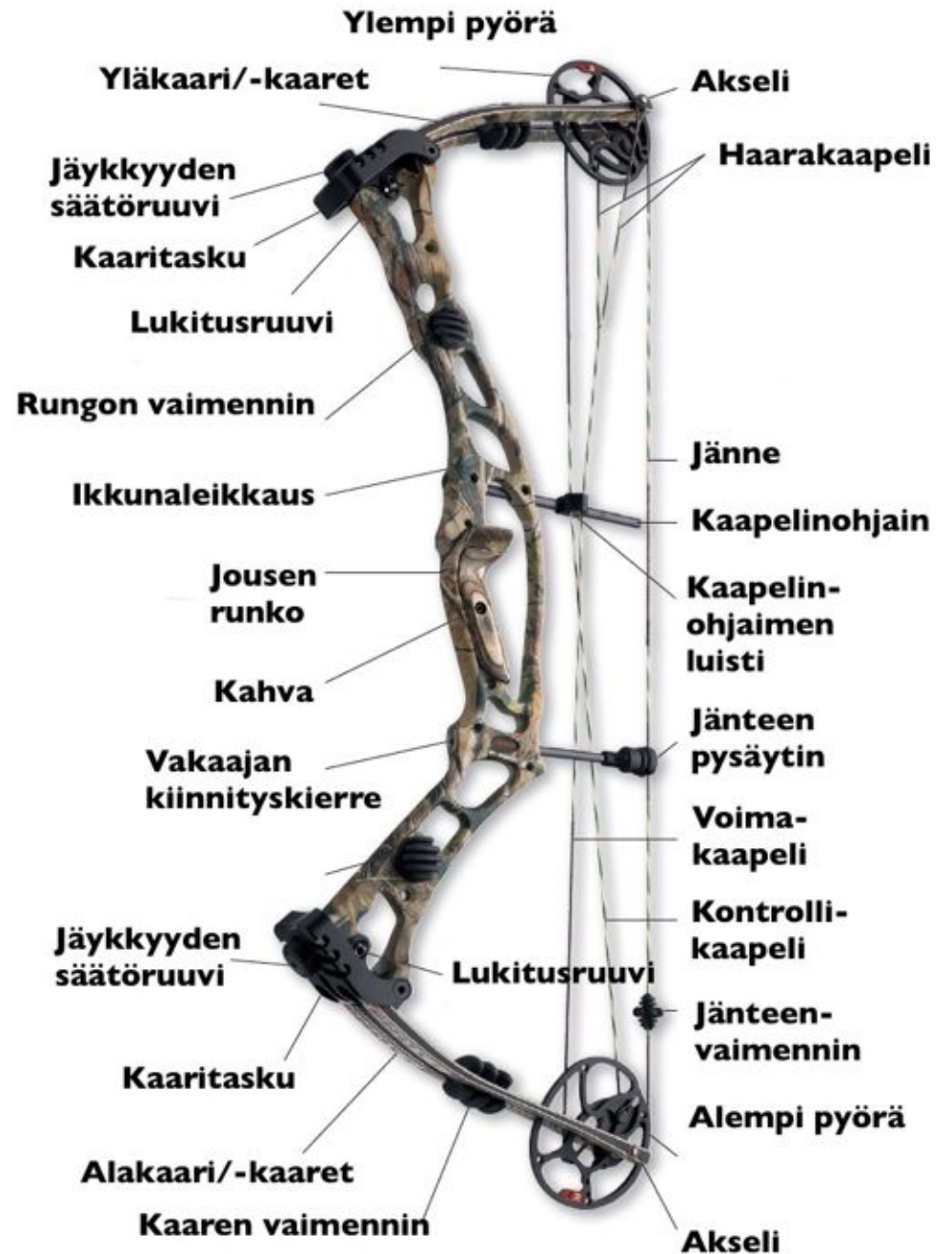
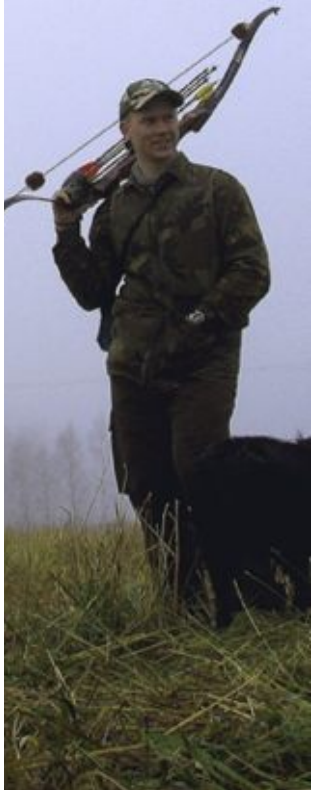
- Onneksi olkoon päätöksestäsi aloittaa uusi, hieno harrastus!
- Toivomme sinun perehtyvän muutamaaan tärkeään asiaan ennen ostosta, jotta harrastuksesi lähtisi varusteiden puolesta parhaalla mahdollisella tavalla käyntiin.
- Toivomme lisäksi, että tämä materiaali auttaa sinua vähentämään mahdollisia 'oppirahoja' minimiin.
- Esityksen lopussa on paperi, johon voit kirjata omat tärkeät mittasi sekä kauppalista ensimmäistä ostostasi varten.

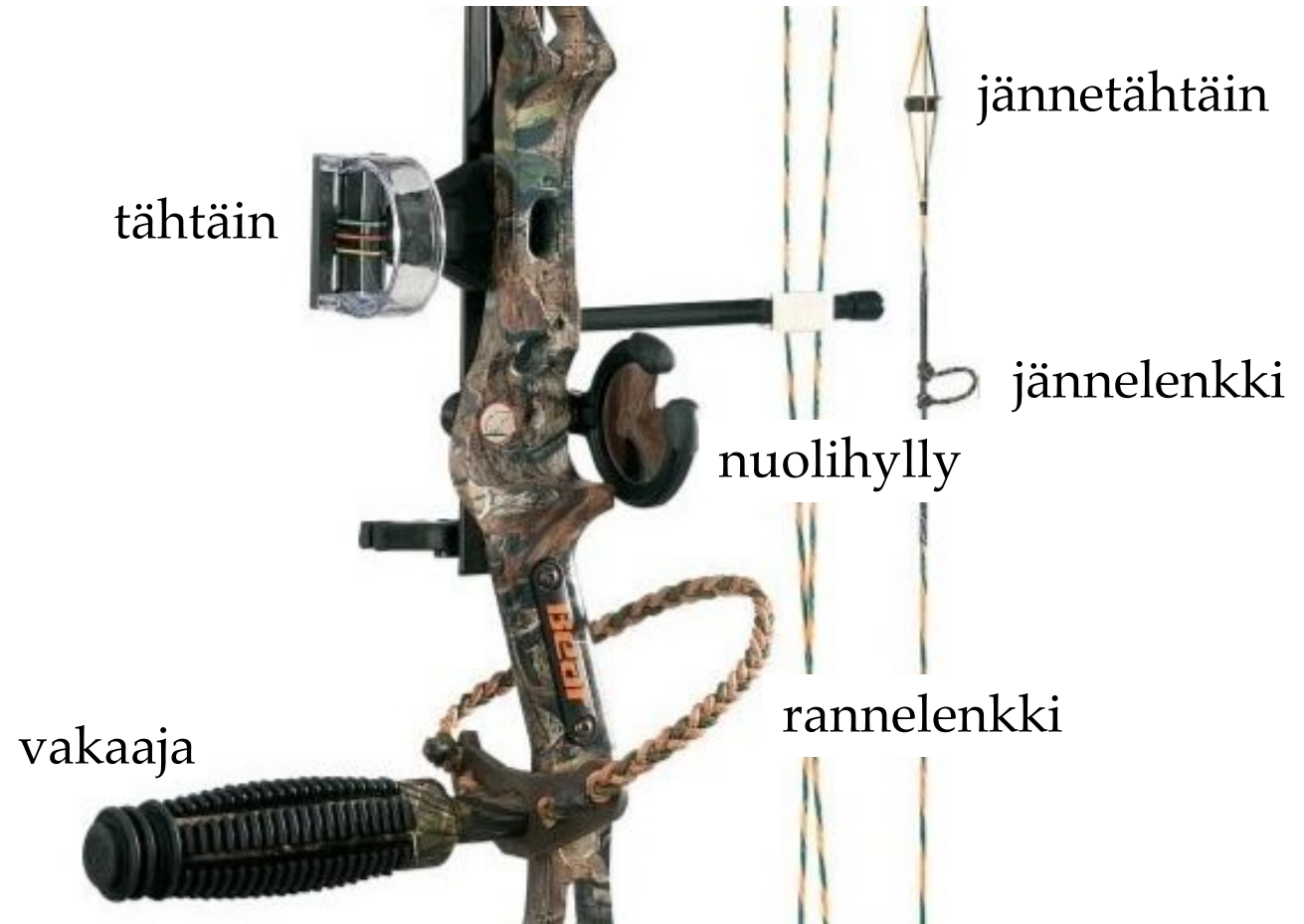
Taljajousen osat

- Esimerkkinä Hoyt Katera -taljajousi.
- Taljajousissa on eroja mm. epäkeskopyörien ja kaapelien suhteen, mutta ne eivät ole olennaisia harrastuksen alussa.

Taljajousen osat, jatkoa

Huomioitavia asioita

- Pakko tietää
 1. Dominoiva silmä
 2. Jousen vetopituus
 3. Jousen jäykkyys
- Hyvä ottaa huomioon (4.)
 - Jousen jänneväli
 - Jousen pituus
 - Kahvan muoto
 - Camin muoto -> vedon miellyttävyys
 - Vetopituuden säätömahdollisuus
 - Vetojäykkyyden säätövara
 - Jousen äänettävyys

1. Dominoiva silmä

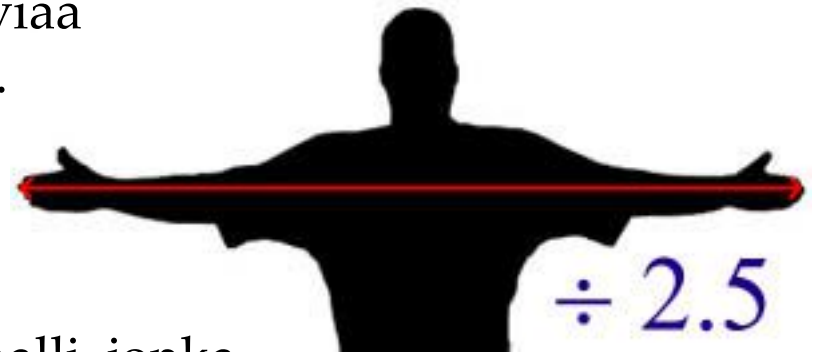
- Tämä on **tärkein asia selvittää**, aivan ensimmäiseksi!
- Se, kumpi silmä sinulla on dominoiva eli vahvempi **määrittelee kummankätisen jousen ostat**.
- Tällä ominaisuudella **ei ole mitään tekemistä** sen kanssa kirjoitatko oikealla vai vasemmalla kädellä.
- Testaa silmäisyys näin seuraavalla tavalla
 1. Suorista kädet ja muodosta kämmenillä pieni aukko (ks. kuva).
 2. Pidä molempia silmät auki. Katso aukon läpi jotain kohdetta.
 3. Sulje vasen silmä. Jos kohde näkyy edelleen, on oikea silmäsi dominoiva. Jos käsi ilmestyi kohteen eteen, on vasen silmä dominoiva.
 4. Varmista testi toistamalla kohdat 1 ja 2 ja sulkemalla oikea silmäsi.
- Kirjaa tulos muistiin.

2. Vetopituus

- Toiseksi tärkein asia taljajousta ostettaessa on juuri sinulle ja omille **mitoillesi sovitettu vetopituus**.
- Hieman liian lyhyt vetopituus ei ole ongelma, mutta liian pitkä vetopituus aiheuttaa harmia. Arvioi mieluummin alakanttiin.
- Vetopituuden peruslähtökohta voidaan määrittää esim. näin:
 - mittaa *kurkottamatta* avattu sylin mitta, *tuumina* (ks. kuva)
 - jaa tulos luvulla 2.5 ja saat karkean arvauksen vetopituudestasi
 - esim. $180 \text{ cm} / 2.54 / 2.5 = 28.5$ tuuman vetopituus
- Tarkemmin oikea vetopituus selviää mittanuolella ja kevyellä jousella.
- Huomaa: jännelenkki ja laukaisulaite saattavat lyhentää jousen vetopituutta!
- Valitse ensimmäiseksi jouseksi malli, jonka vetopituutta voit itse säätää myöhemmin!

3. Vetojäykkyys

- Jousen tulee olla **miellyttävä jännittää** sekä ampua.
- Liian jäykkä jousi aiheuttaa tekniikkavirheitä ja rasitusvammoja.
- Tärkeintä on **ongelmaton ammunta ja osuman tarkkuus.**
- Osta kuitenkin jousi, jossa on säätövaraa jäykempään suuntaan. Lihaksesi tottuvat ampumiseen pian.
- Tyypillinen vetojäykkyyden säätövara on noin 10 paunaa (esim. 40-50# tai 50-60#).
- Huomaa: pyörän malli vaikuttaa jousen käsiteltävyyteen.
 - 'Hard cam' tuntuu jäykemmältä kuin 'soft cam'
 - Punnitse: aggressiivisten pyörien antama suurempi nuolen nopeus vs. ampumisen miellyttävyys

4. Huomioon otettavia asioita

- Vetopituuden säätömahdollisuus
 - Valitse jousi, jonka vetopituutta voit itse säätää.
- Vetojäykkyyden säätövara
 - Osta jousi, jossa on säätövara jäykempään suuntaan.
- Jousen **jänneväli**
 - 7" tai suurempaa jänneväliä pidetään 'anteeksiantavana'.
- Jousen **pituus** (mitataan akselista akseliin)
 - Erittäin lyhyt jousi on haastavampi ampua.
- **Kahvan muoto**
 - Kahvan tulisi sopia käteen ja olla ampuessa huomaamaton.
- Epäkeskopyörien muoto vaikuttaa vedon miellyttävyyteen
 - Aggressiivisimmat epäkeskot eivät ole miellyttävimpiä käsitellä.
- Jousen **äänettämyys**
 - Vaimennettu, äänetön jousi antaa etua riistatilanteessa.

Varusteita, osa 1

- Nuolihylly
 - Tyypillisimmät laukaisulaitteen kanssa taljajousissa käytetyt nuolihyllyt voidaan jakaa kolmeen luokkaan (kuvissa vasemmalta oikealle): alaspäin joustavat, alta putoavat ja nuolta ympäröivät.
 - Näiden lisäksi on muitakin hyllytyyppejä ja hyllyjä.
 - Nuolihylly on oikealla korkeudella, kun nuoli asettuu samalle tasolle ruuvin kanssa, jolla hylly kiinnitetään runkoon.
 - 'Mikrosäädettävä' hyllymalli helpottaa säätämistä.
 - Yleensä hinta ja laatu kulkevat käsi kädessä.

Varusteita, osa 2

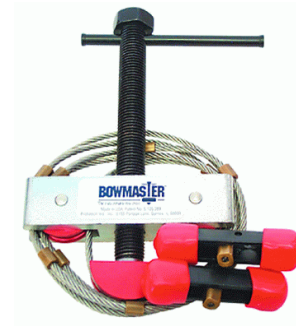
- Tähtäin
 - Yleisin tyyppi on yhdellä tai useammalla valokuitujuvällä varustettu 'etutähtäin'
 - Aivan kuten nuolihyllyissä, 'mikrosäädöt' helpottavat tähtäimen säätämistä.
- Laukaisulaite
 - Yleisimmin käytetty on ns. caliper -malli (kuvassa), muitakin tyyppejä löytyy.
 - Huomioi säädettävyys, jotta liipaisin asettuu sopivasti 'hollille'.
- Nuoliteline
 - Erilaisia vaihtoehtoja tarjolla, mm. jouseen kiinnitettävä (kuvassa), lantio- tai selkäviini.

Varusteita, osa 3

- Jännevälimitta
- Nokinpaikkapihdit
- Nokinpaikkamerkkejä
- Keskipunoslaite
- Jännevaha
- Kuusiokoloavainsarja
- Paunamittari
- Sulituslaite
- Rannesuoja
- Jousiprässi
- Jousilaukku

Henkilökohtaiset mitat

Nimi _____

Päivämäärä _____

Silmäisyys

oikea

vasen

Vetopituus, noin

_____ tuumaa

jännelenkki, otettu huomioon

laukaisulaite, otettu huomioon

Vetojäykkyys

_____ paunaa

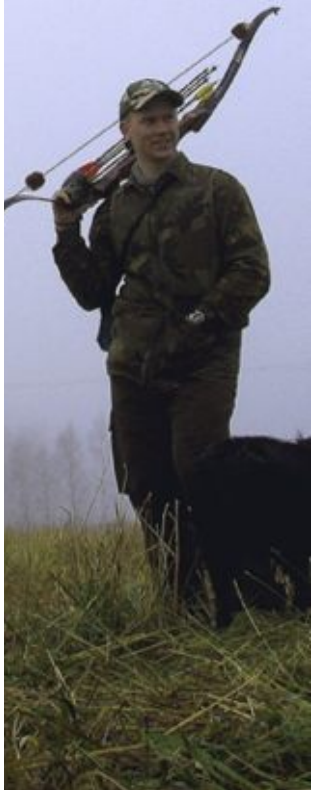

Kauppalista

- Jousi
 - Tähtäin
 - Nuolihylly
 - Laukaisulaite
 - Jännetähtäin
 - Jännelenkki tai erotinrengas
 - Rannelenkki
 - Nuoliteline
 - Vakaaja
 - Rannesuoja

 - Nuolet
 - Kärjet
 - Jousilaukku
 - Ampumatausta
- Kuusiokoloavainsarja (tuumat)
 - Jännevaha

 - Jännevälimitta
 - Nokinpaikkapihdit
 - Nokinpaikkamerkit
 - Keskipunoslaite
 - Jousiprässi
 - Paunamittari
 - Sulituslaite

Tekijät, lähteet

- Teksti
 - Ari Kontiainen, Arto Sillanpää, Juha Kylmä
- Lähteet
 - Hoyt, http://www.hoyt.com/customer_service/hoyt_bow_manuals.php
 - California Archery, <http://www.archeryweb.com/archery/eyedom.htm>
 - Hunter's Friend, <http://www.huntersfriend.com/draw-length-weight.htm>
 - Juha Kylmä, <http://www.jousimetsastys.fi/wp/2005/05/29/johdatus-jousimetsastykseen-osa-3/>
 - Cabela's (kuvat), <http://www.cabelas.com>

